

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. II. Quando relatio fieri debeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

quod si hoc fecerit, nihilominus jure appellationis res agitabitur. Sed nec ad nos mittatur aliquid, quod plena instructione indigeat: *quoties autem ad nostram scientiam Judex se polliceatur relaturum, consultationis exemplum litigatoribus illicò edi apud acta jubeat: ut, si cui fortè relatio minus plena, vel contraria videatur, is refutatorias preces, similiter apud acta, sine aliqua frustratoria dilatione offerat: & L. 2. C. eod. ibi: super delictis Provincialium nunquam Rectores Provinciarum ad scientiam Principum putent esse referendum, nisi ediderint prius consultationis exemplum: quippe tunc demum relationibus plena veritas est, cum vel allegationibus repelluntur, vel probantur assensu.* Ex quo postremo textu colliges, relationem etiam in causa criminali esse permissam, ut ibid. notat gloss. lit. G.

2943. Constat 2. etiam de jure canonico ex c. *Intimasti*, 68. h. t. ubi Gregorius IX. postquam mandaverat, inquisitionem fieri super Hospitalariis, & inquisitores, ignorantibus illis, factâ inquisitione, neque processûs copiâ illis traditâ, relationem ad Pontificem miserant, Pontifex relationem improbat, cum juxta legitimas Sanctiones, quoties relatum se Judex quilibet pollicetur, illicò litigatoribus apud acta consultationis exemplum edere teneatur.

2944. Ex his juribus deducitur 1. quòd, ubi fit relatio, referens teneatur prius relationis copiam tradere partibus, ac petere, ut in eam consentiant, ut dicitur cit. L. 2. 2. quòd, si partes, accepta copiâ relationis, in hanc non consentiant, sed contradicant, relatio fidem non facit, nisi quatenus ea, quæ referuntur, ex actis cognosci possunt; quamobrem acta ipsa, unâ cum compendiosa relatione, mittenda erunt, constat ex dict. L. 2. ibi: *tunc demum relationibus plena veritas est, cum vel allegationibus repelluntur, vel probantur assensu*: 3. quòd, ut relatio plenam fidem obtineat, utraq; pars litigans in eam consentire debeat, ut notat gloss in cit. L. 2. V. *probantur*, quamvis sufficiat, si una pars contradicat; si autem neuter eorum contradixit, in eam consentire præsumuntur.

2945. Notandum præterea, remissionem fieri posse non tantum in casu, quo versatur dubium *juris* circa causam propositam;

sed etiam quando est superiori specialiter reservata, ut dicitur c. *Majores*. 3. de *Baptism.* ibi: *majores Ecclesie causas, præsertim articulos fidei contingentes, ad Petri Sedem referendas intelligit*, qui eum querenti Domino, quem discipuli dicerent ipsum esse? respondisse notabat: *Tu es Christus Filius Dei vivi*, & pro eo Dominum exorâsse, ne deficiat fides ejus. & c. ut *debitus* 59. h. t. ibi: *salvis constitutionibus, de majoribus causis ad Sedem Apostolicam referendis*; item, si superior delegat, sub conjunctione, ut vel ipse delegatus eam definiat, vel instructam ad Superiorem referat: 3. si Judex motu proprio, vel ipsam causam, vel ejus articulum, propterea, quòd vel ardua, vel dubia sit, remittat ad Superiorem, consultationis causâ; quo casu eam plenè instructam, & Synopsis fideliter reductam, unâ cum actis, remittere debet, ut dicitur cit. L. 1. C. de Relationibus ibi: *sed nec ad nos remittatur, quòd plena instructione egeat*; ubi gloss. lit. B. relatio Judicis, ait, ad Principem, plena esse debet.

§. II.

Quando relatio fieri debeat?

2946. **R**esp. extra criminales faciendam ante sententiam; ut colligitur ex L. 1. C. de Relationibus, ibi: *si quis Judicium dixerit esse referendum, nihil inter partes pronuntiet*; hinc Zoësius in tit. 61. de relationibus, lib. 7. C. *Hodie*, inquit, *relationes, ante sententiam, fieri, inhibitorium*; voluit enim Imperator, perfectè examinatam causam sententiâ terminari, eamquè executioni mandari, nisi ab ea appelletur; ubi addit in annotationibus, quòd hodie relationis imaginem habeat, id, quod quarundam Belgii Provinciarum legibus provisum, ne liceat Magistratui judicare, *sine consilio jurisperitorum*. Busf. ad L. *cum Prator*. 12. ff. de *Judic.* Quo casu, si Judex, sine eorum consilio tulit sententiam, ea, ipso jure, est nulla; Bart. in L. 1. §. 13. ff. de *exercit. action.* Tulden. & Perez hic: Si autem Judex in ejusmodi causa, quam relaturum se dixit, sententiam tulerit, non licebit ei, ne ab ipso provocent, relatione præmissâ, partes terrere; *cum scire debeat, nihilominus*
jure

jure appellationis rem agendam; ut dicitur cit. L. 1.

2947. Dixi, extra causas criminales. Nam de hoc casu aliter constitutum est. L. inter pœnas. 6. §. Præsides, ff. de interdictis, & relegatis, ibi: Præsides itaque Provinciæ, quoties aliquem in Insulam deportandum putent, hoc ipsum adnotare debeant: nomen verò ejus scribendum Principi, ut in Insulam deportetur: sic deinde Principi scribere, missâ plenâ opinione, ut Princeps æstimet, an sequenda sit ejus sententia, deportariquè in Insulam debeat: medio autem tempore, dum scribitur, jubere eum debet, in carcere esse. Ex quo textu sequitur, relationem ad Principem in ejusmodi casibus faciendam esse, post latam sententiam, ut exinde Princeps judicet, an eam sequi oporteat: cum quandoque Judices inferiores, vel severe nimium, & juxta rigorem juris (non attentis frequenter circumstantiis personarum) Reos condemnent; ut Principis æquitate indigeat; aut etiam infra meritum, non justitia, sed privatis affectibus fracti, pœnas decernant, ubi Principis æquitate opus est.

2948. Illud etiam hic controverti potest, an hodie relationes istæ, ac consultationes adhuc sint in usu? Resp. affirmandum esse spectato jure canonico, ut constat ex c. 68. h. t. de quo Superius n. 2943. nec extat, post illud, ullus textus posterior, quo ea constitutio abrogata fuisset; aliud censent communiter Doctores spectato jure civili. Postquam enim Justinianus Imperator advertit, quosdam Judices hujusmodi relationes attentare, ubi jam partes coram illis litigando magnas expensas fecerunt; ne deinceps lites nimirum protraherentur, in Novella 125. ita constituit: jubemus igitur, nulli judicantium, quolibet modo, vel tempore, pro causis apud se propositis, nuntiare ad nostram tranquillitatem; sed examinare perfecte causam, & quod eis justum, legitimumquè videtur, decernere; & si quidem partes cessaverunt in iis, quæ decreta sunt, executioni tradi sententiam secundum legum virtutem; Si autem aliquis putaverit, ex prolata novissima sententia se lesum, appellatione utatur legitima, & hoc secundum ordinem legibus definitum examinetur, & perfectum suscipiat terminum: Si autem duo, vel amplius fuerint cognitores litis, & ali-

qua inter eos emergat dissonantia, etiam sic jubemus unumquemquè eorum, secundum quod videtur ei, dare suam sententiam.

2949. Ex hac novella constitutione, etsi quidam velint, jure civili ejusmodi relationes esse penitus abrogatas; censent tamen aliqui, abrogatas esse solum relationes ad Principem, ubi Judices nimiam facilitate id faciunt, vel causâ laboris evitandi, vel odii declinandi, opponunt tamen alii huic moderationi eam considerationem, quòd, sic non declinaretur litis prorelatio, quòd causa diutius quandoquè penderet in examinatione justitiæ, seu causæ, num Judex inferior justè & non ex aliis motibus frivolis, aut verè legitimis causam ad Principem referat? Esto igitur concedatur, ejusmodi relationes ad principem (substituto appellationis remedio) sublatas esse; certum tamen est etiam in foro seculari usitatas esse apud inferiores Judices (dominiorum, civitatum &c.) ut referant ad Magistratum Superiorem; vel saltem ad consilium Jurisperitorum: cujus ratio facilè cogitari potest; cum valde frequenter tales Judices sint jurium imperiti; imò, ut loquitur, Gregorius XIV. in sua constitutione. Cum alias nonnulli, ob juris inscientiam, propter cause similitudinem, identitatem, vel majoritatem rationis, plañè noxias faciant extensiones.

§. III.

An liceat appellare à sententia, quam tulit Judex juxta rescriptum Principis, post relationem sibi factam?

2950. S Tenim hoc negetur, eo ipso talis sententia transit in rem judicatam; pro hac quæstione resolvenda produci potest Lex. 1. §. 1. ff. de appellat. cum enim quæsitum esset, an adversus rescriptum Principis provocari possit: fortè, si Præsides provincie, vel quis alius consuluerit, & ad consultationem ejus fuerit rescriptum? adductâ hujus quæstionis causâ (si fortè Judex inferior in consulendo mentitus est) ad hanc quæstionem respondit Pius Imperator, ut ibid. habetur: si scripserit quisquam ad nos, & illi aliquid rescripserimus, volenti ad sententiam nostram provocare, permissum erit: si enim docuerint,